

Értékmentésre fókuszálnak

Régi portákat restaurálhatnak: megmentik az épített örökséget Etéd községben

• Összesen nyolc, a vidékre jellemző régi portát restaurálhatnak az elkövetkező években Etéd községben, miután a helyi önkormányzat sikeresen pályázott a projekt anyagi támogatása érdekében. A kedvezményezetteket szakemberekből álló bizottság nevesítette, akik szigorú feltételek alapján döntöttek.

FÜLÖP-SZÉKELY BOTOND

Összesen 480 ezer euróért (átszámolva 2,37 millió lejt) pályázott sikeresen az etédi önkormányzat az országos helyreállítási terv programban (PN-RR), kihasználva az Európai Beruházások és Projektek Minisztériuma által az örökségmentés érdekében kidolgozott támogatási lehetőséget – nyilatkozta lapunknak Szilveszter Attila, Etéd polgármestere.

Öt település, nyolc porta

Az előjáró rámutatott, az elnyert támogatásból hatvanezer eurót fordíthatnak egy-egy porta korhű restaurálására – ha ez olcsóbban is megvalósulhat bizonyos esetekben, akkor a megmaradt pénzt nem költhetik más, a projektben szereplő épületekre –, így előzetesen nyolc helyszínt

60 ezer eurót költhetnek egy-egy porta restaurálására

FOTÓ: ERDÉLY BÁLINT ELŐD

ket kell beazonosítani. Erre egy szakemberekből álló bizottságot jelölt ki a polgármester az előírtak szerint, amelynek tagjai között voltak a Hargita megyei építkezésügyi felügyelőség, a műemlékvédelem és a helyi tanács munkatársai, ugyanakkor egy muzeológus is. Tőlük csak azt kérte, hogy a községhez tartozó mindegyik településről javasoljanak legalább egy portát, amely megfelel a pályázatban meghatározott feltételeknek. Összesen 15–20 nevesítés történt, majd megkezdtek ezek rangsorolását. Nem volt könnyű a feladat, hiszen nemcsak a restauráláshoz szükséges anyagiakat kellett figyelembe venniük, hanem azt is, hogy rendben

legyenek az ingatlanok tulajdonjogát igazoló dokumentumok. Utóbbi miatt egyébként több porta nem felelt meg a pályázat követelményeinek. A végső lista szerint Énlakán rendbe hozzák az 1800-as évek elején épült iskolát, ahol a tanító is lakott – ezt közösségi házzá alakítják –, továbbá egy másik portát. Ezek mellett Siklódon, Küsmődön és Kőröspatakon egy-egy, Etéden pedig három ingatlan került be a projektbe. A polgármester arra is kitért, hogy soknak tűnhet, hogy 60 ezer eurót költhetnek el egy-egy porta restaurálására, de valójában nem az, hiszen száz- vagy akár közel kétszázéves házakról van szó, amelyek esetében nemcsak az építkezést, de a tervezést

is finanszírozni kell az összegből. Van olyan eset is, hogy nem lesz elég a jóváhagyott pénz (például az énlaki régi iskola esetében), a fennmaradó összeget a korlátozott forrásokkal rendelkező helyi önkormányzatnak kell előteremtenie.

Öt évig látogathatók

Szilveszter Attila közölte, azért vettek részt a pályázatban, hogy megmenthessék a vidékre jellemző épített örökséget, ugyanakkor azt is szem előtt tartották, hogy turisztikai célpontokat biztosítsanak az odalátogatóknak. Szerinte utóbbi is fontos, hiszen az idegenforgalom fellendülése új vállal-

kozások létrejöttét sarkallja, ami által munkahelyek teremődnek. A turizmus szempontjából is lényeges, hogy a pályázat feltételei szerint a kedvezményezett porták tulajdonosainak az elkövetkező öt évben lehetőséget kell biztosítaniuk a restaurált épületeik látogatására, azokat ugyanakkor nem módosíthatják. Az ingatlanok restaurálását 2026-ig kell befejezni, a polgármesteri hivatal munkatársai már dolgoznak is azon, hogy közbeszerzési eljárást hirdethessenek a megfelelő szakcég megtalálása érdekében, amely nemcsak a kivitelezési tervet, de magát a munkát is elvégzi.

Épített örökség

Már Bécs is ellenzi Románia schengeni csatlakozását

• Hollandiához és Svédországhoz hasonlóan újabban már Ausztria is fittyet hány az Európai Bizottság támogató álláspontjára, és ellenzi, hogy Romániát – Bulgáriával és Horvátországgal együtt – felvegyék a schengeni övezetbe.

ROSTÁS SZABOLCS

Gerhard Karner osztrák belügyminiszter pénteken úgy nyilatkozott, Bécs nem támogatja a három országának a belső határőrizet megszüntetését feltételező schengeni egyezményhez történő csatlakozását. A tárcavezető a Kurier című lapnak úgy fogalmazott, „a külső határok rendszere nem működik”, ennek következtében alkalmatlannak tartja a schengeni övezet megnyitását új országok előtt. Karner szerint ilyen körülmények közepette nem jött el az ideje, hogy szavazzanak az egyezmény

kiterjesztéséről. „Ha egy rendszer nem működik, akkor nem lehet kiterjeszteni, még nagyobbá tenni” – szögezte le az osztrák belügyminiszter. Gerhard Karner felhívta a figyelmet, hogy Ausztria fogadja az Európába a balkáni útvonalon keresztül érkező migráció egy részét. Hozzátette, az osztrák hatóságok ebben az évben 90 ezer migránst tartóztattak fel Ausztria területén, közülük 75 ezer illegális bevándorlót egyetlen más uniós tagállamban sem regisztráltak. A bukaresti kormány illetékesei, valamint romániai európai parlamenti képviselők az elmúlt hetek során erőteljes lobbitevékenységbe fogtak Brüsszelben, valamint az ország schengeni felvételét

ellenző tagállamok kormányainál a csatlakozás támogatása érdekében. Jelentős részsikernek számít, hogy az EB múlt héten közölte: számba vette a schengeni szabályok alkalmazása terén elért eredményeket, és megalapította, hogy Bulgária, Románia és Horvátország készen áll arra, hogy teljes jogú tagjává váljon a határok nélküli szabad uniós mozgást biztosító övezetnek.

Az EB másként látja

Ylva Johansson belügyekért felelős uniós biztos szerdán brüsszeli sajtótájékoztatóján közölte, mivel Bulgária, Románia és Horvátország évek óta jelentősen hozzájárul a térség megfelelő működéséhez, az Európai Unió Tanácsának minden további késedelem nélkül meg kell hoznia a szükséges határozatokat a három

érintett uniós tagállam schengeni csatlakozásához. Az EB Románia esetében úgy véli, az ország magas színvonalú és erős határigazgatással rendelkezik, az illegális migráció és az emberkereskedelem elleni küzdelem területén jól teljesít. Az EU Tanácsának cseh elnöksége irányításával a bel- és igazságügyi tanács december 8-án fog szavazni Bulgária, Románia és Horvátország teljes körű részvételéről a belső határellenőrzések nélküli schengeni térségben. A schengeni övezetnek 22 uniós ország, valamint 4 nem uniós ország, Norvégia, Izland, Svájc és Liechtenstein tagja.

Csatlakozás

Gerhard Karner osztrák belügyminiszter

FORRÁS: OSZTRÁK BELÜGYMINISZTERIUM